

Rámcové téma: Vliv sociálních médií na chování lidí ve veřejném prostoru.
Jak navrhovat veřejná prostranství pro současnou digitálně anestetizovanou generaci?
(se zaměřením na periurbánní krajiny)

Téma: **Zkoumání současného stavu a návrh na zvýšení obytného potenciálu intenzivně využívané příměstské krajiny.**

Řešitel: Ing. arch. Adéla Chmelová

Školitel: Ing. Vladimír Sitta

Školící středisko: FA ČVUT, Ústav krajinářské architektury 15120

Osnova disertační práce

A/ vysvětlení pojmů

pojmy tématu DS

obytný potenciál

= **možnosti užívání krajiny pro volný čas**

periurbánní krajina

= **příměstská, suburbánní, ruránní krajina**

krajina, při okrajích sídel se znaky urbánního i rurálního prostředí

stejný pojem označuje také urban fringe, outskirts, Hinterland

pojmy rámcového tématu DS

vliv

= **dopad, účinek, působení**

sociální média

= **nástroje, prostředky umožňující vytvářet a vyměňovat mezi sebou informace; oproti klasickým médiím možnost zásahu do obsahu, informace pochází z mnoha zdrojů k mnoha uživatelům**

chování

= **projevování se, počínání, jednání**

veřejný prostor

= **prostor, který užívám veřejně**

Pojem veřejný prostor je používán pro veřejně přístupnou komplexní fyzickou část prostředí, kterou je kromě veřejných prostranství také například veřejně přístupný prostor exteriéru města, vnitrobloků i vnitřního prostoru budov. Veřejná přístupnost rovněž vylučuje omezený režim užívání vyjma režimu časového. Zároveň je pojem veřejný prostor používán pro nehmotnou rovinu prostředí, zahrnující vztahy, myšlenky, děje, média apod. Pojem veřejný prostor lze současně vnímat jako celek či kontinuum.

(IPR Praha. Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy (2014). [cit. 2018-12-08] Dostupný také z: http://manual.iprpraha.cz/uploads/assets/manual_tvorby_verejnych_prostranstvi/pdf/IPR-SDM-KVP_Manual-tvorby-verejnych-prostranstvi.pdf)

veřejná prostranství

= **veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.**

(Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (Obecní zřízení). Část první, hlava I, díl 4, § 34. In: Sbírnka zákonů. ISSN 1211-1244 ve znění pozdějších předpisů. [cit. 2018-12-08] Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>)

digitálně anestetizovaný

= **čelící nátlaku digitálních médií v důsledku čehož vzniká znečitlivění vůči vlivům z fyzického světa**

současná generace

= **generace Z, generace M, internetová generace**

skupina lidí narozených přibližně v polovině 90. let 20. století – z čehož vyplývá věk přibližně 25-30 let generace, která ovlivňuje společenské dění

B/ strategický cíl

Zvýšení obytného potenciálu intenzivně využívané příměstské krajiny.

Práce se zadaným rámcovým tématem „Vliv sociálních médií na chování lidí ve veřejném prostoru. Jak navrhovat veřejná prostranství pro současnou digitálně anestetizovanou generaci?“ našla své zaměření v příměstské krajině. Ponechá si řešení otázky, jak navrhovat veřejná prostranství pro současnou generaci v rámci krajiny příměstské. Soustředit se však bude na potenciál její obytnosti.

Práce se zaměřuje na periurbánní prostory na okrajích sídel, odrážející potřeby posledních desetiletí – dopravní propojení pro zrychlení toků pohybu, obytné soubory uspokojující poptávku po dostupném bydlení, rozsáhlé zemědělské plochy pro produkci potravin. Tyto plochy utvářejí charakter krajiny kolem měst s čistě funkčními scénáři využití. Disertační práce si klade za cíl zjistit, jaký je potenciál pro obytné využití příměstské krajiny. Na příkladu pražské aglomerace a jejího vývoje se bude snažit dokázat, že současný způsob využívání příměstské krajiny je převážně jednostranný a postrádá pro člověka dostatečnou obytnou funkci.

Pro vybrané lokality bude navržen způsob, jakým podpořit obytnou funkci krajiny tak, aby byla v rovnováze s funkcemi ostatními.

Vliv sociálních médií zhodnotí v tom smyslu, že uváží, jak je s prostředky sociálních médií možno v této krajině nakládat (sledování polohy a její sdílení apod.).

C/ taktické cíle

- **Zkoumání vývoje a současného stavu intenzivně využívané příměstské krajiny**
- **Vytvoření typologie dle převažujících funkcí příměstské krajiny**
- **Návrh na zvýšení potenciálu obytnosti příměstské krajiny**
- **Vytvoření manuálu zacházení s příměstskou krajinou**

D/ hypotéza

Příměstská krajina je v současné době intenzivně využívána, avšak postrádá obytnou funkci

E/ metodika, metodické postupy

E.1. metodika

1. sběr dat, zmapování vybraných lokalit

a) Prvním krokem je výběr lokalit, jejich terénní průzkum bude probíhat současně během dalších kroků. Těmito lokalitami jsou zvoleny okrajové části Hl. m. Prahy.

b) Shromáždění dostupných podkladů pro vybraná sídla – ortofoto mapa, turistické mapy, katastrální mapa, historické mapy a další tematické mapy, územně plánovací dokumentace.

b) Shromáždění dostupné literatury k danému tématu, viz seznam dále.

2. vyhodnocení dat, analýza

Dalším krokem bude poznání, jak se příměstská krajina vyvíjela a jaký je její současný stav, jaké funkce v této krajině převažují? Vytvoření mapy s těmito údaji a následné typologie dle společných charakteristik.

3. vyhodnocení dat, analýza

a) V tomto kroku bude pozornost soustředěna na vybrané lokality.

Bude proveden jejich terénní průzkum, předpokládá se nalezení tří příkladových lokalit.

Následují analýzy – uspořádání dané oblasti, významné body, vegetační pokryv, produkční schopnost, voda v této krajině apod.

b) Důležité bude zanalyzovat, jaký má v příměstské krajině prostor člověk, který ji chce obývat. Pro lokality bude provedena:

1. analýza širšího kontextu propojení s městem

Pozn. Má jedinec možnost vstoupit do krajiny – existují napojení s městem?

2. analýza cestní sítě v samotných oblastech

Pozn. V jakém je stavu, je udržovaná? Navazuje tato síť na významné uzly?

3. analýza možností volnočasového využití

Pozn. Existují místa k odpočinku? Jaké jsou atraktivní body k návštěvě?

3. research by design

Návrh na zlepšení obytného potenciálu intenzivně využívané příměstské krajiny. Očekává se jeho vytvoření na vybrané lokality.

4. manuál doporučení, jak zacházet s příměstskou krajinou

Na základě zjištěných poznatků z návrhů pro dílčí oblasti bude vytvořen manuál, jak zacházet s tímto typem veřejného prostranství.

5. zhodnocení, závěr

Závěr, proč by se měla věnovat zvýšená pozornost pro zvýšení obytnosti příměstské krajiny, jak to mohou ovlivnit sociální média.

E.2. metodické postupy

– **empirické - pozorování, statistické šetření - strukturované rozhovory, dotazníky, případové studie, research by design, sociologické šetření, geografická analýza, vizuální**

– **logické - analýza, indukce, srovnání**

především **kvalitativní metoda** výzkumu, možné doplnění **kvantitativními metodami** (sociologické šetření, statistické údaje)

F/ prozatímní výsledky

- seznámení se s dostupnou literaturou
- sběr podkladů pro jednotlivé zkoumané oblasti,
- terénní průzkum oblastí

G/ základní literatura**Urbanismus, architektura**

JACOBS, Jane. Smrt a život amerických velkoměst. MOX NOX, 2014. 2. vydání. ISBN 978-80-905064-4-2

JEHLÍK, Jan. Obec a sídlo: O krajině, urbanismu a architektuře. Praha: Ausdruck Books, 2014. 1. vydání. ISBN 978-80-260-5399-6

HNILIČKA, Pavel. Sídelní kaše. Brno: Host, 2013. 2. vydání. ISBN 978-80-7294-592-4

HESTER, Randolph T. Design for Ecological Democracy. The MIT Press, 2006. ISBN 0-262-0851-5

OUŘEDNÍČEK, Martin. Sub urbs: krajina, sídla a lidé. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2226-4

RYŠKA, Zbyněk. Brink: how a city border has become the space we live in. Praha: Refuel, 2012. ISBN 978-80-260-1992-3

VALENA, Tomáš. Vztahy: o vazbě k místu v architektuře. Praha: Zlatý řez, 2018. ISBN 978-80-88033-05-9

Legislativní rámec

Úmluva o krajině

Zákon o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb., prováděcí vyhlášky

Zákon o územním plánování a stavebním řádu - stavební zákon 183/2006 Sb.

Zákon o zemědělství 252/1997 Sb.

Zákon o pozemkových úpravách 139/2002 Sb.

Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí 100/2001 Sb.

Zákon o vodách - vodní zákon 254/2001 Sb.

Krajina

BOLINA, Pavel. Staré cesty v krajině středních Čech. Praha: Academia, 2018. ISBN 978-80-200-2831-0

CÍLEK, Václav. Voda a krajina: kniha o životě s vodou a návratu k přirozené krajině. Praha: Dokořán, 2017. ISBN 978-80-7363-837-5

CÍLEK, Václav a kol. Obraz krajiny: pohled ze středních Čech. Praha: Dokořán, 2011. ISBN 978-80-7363-205-2

CÍLEK, Václav. Vstoupit do krajiny : o přírodě a paměti středních Čech. Praha: Dokořán, 2004. ISBN 80-86569-58-6

DRAHOMORSKÝ, Milan. Půda, voda a krajina - adaptace na klimatické změny z pohledu práva. Beroun: Eva Roztoková, 2007. ISBN 978-80-87488-27-0

FLEKALOVÁ, Markéta: Udržitelný rozvoj zemědělské krajiny. Brno: Mendelova univerzita, 2015. ISBN 978-80-7509-217-5

KUČERA, Petr, STRÁNSKÝ, Martin, WEBER, Martin, SALAŠOVÁ, Alena, ŠARAPATKA, Bořivoj. Úmluva o krajině: důsledky a rizika nedodržování Evropské úmluvy o krajině. Brno: Mendelova univerzita, 2014. 183 str. ISBN 978-80-7375-967-4.

SÁDLO, Jiří et al.: Krajina a revoluce: významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny Českých zemí. Praha : Malá Skála,

2005,

SCHAMA, Simon. *Krajina a paměť*. Praha: Oči dokořán, 2008. 1. vydání. ISBN 978-80-7363-071-3

ŠARAPATKA, Bořivoj a Urs NIGGLI. *Zemědělství a krajina : cesty k vzájemnému souladu*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. 271 s. ISBN 9788024418858

Peri-urbánní krajina

BERGER, Allan. **Drosscape. Wasting land in urban America**. New York: Princeton architectural press, 2006. 1. vydání. ISBN 978-1568987132

GOTTERO, Enrico. **Agroubanism - Tools for Governance and Planning of Agrarian Landscape**. Springer International Publishing, 2019. 1. vydání. ISBN 978-3-319-95575-9

NILSSON, Kjell, PAULEIT, Stephan, BELL, Simon, AALBERS Carmen, NIELSEN, Thomas A. Sick. **Peri-urban futures: Scenarios and models for land use change in Europe**. Berlin: Springer-Verlag GmbH, 2013. 1. vydání. ISBN 978-3-642-30529-0

GALLENT, Nick. **Planning on the Edge - The context for planning at the rural-urban fringe**. Routledge, 2006. 1. vydání. ISBN 978-0415375719

HOGGART, Keith. **The City's Hinterland: Dynamism and Divergence in Europe's Peri-Urban Territories**. Ashgate, 2005. 1. vydání. ISBN 978-0754643449

MC'GREGOR, Duncan, SIMON, David. **The Peri-urban Interface: Approaches to Sustainable Natural and Human Resource Use**. Routledge, 2005. ISBN 978-1844071883